

Projekto
lyginamasis variantas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336
4, 5, 10, 11 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Krašto apsaugos sistemos profesinės karo tarnybos kariai, taip pat kariai savanoriai, ir kiti ~~aktyviojo rezervo~~ **savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariai**, ~~parengtoje aktyviojo kariuomenės personalo~~ **rezervo kariai**, pašaukti į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių, draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 5 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. ~~Ūkininkai ir jų partneriai~~ **Fiziniai asmenys, kurie verčiasi individualia žemės ūkio veikla, kai žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus už praėjusių metų mokestinį laikotarpį nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. yra lygus 4 ekonominio dydžio vienetams arba didesnis (toliau – ūkininkai)**, šeimos dalyviai ir asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, išskyrus tuos, kurie nurodyti šio straipsnio 3 dalyje, draudžiami pensijų, ligos ir motinystės socialiniu draudimu. Individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai ir ūkinių bendrijų tikrieji nariai draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo socialiniu draudimu, gavę šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytas pajamas.“

2. Pakeisti 5 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. ~~Ūkininkai ir jų partneriai~~ **Fiziniai asmenys, kurie verčiasi individualia žemės ūkio veikla, kai žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus už praėjusių metų mokestinį laikotarpį nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. yra lygus 4 ekonominio dydžio vienetams arba didesnis (toliau – ūkininkai)**, šeimos dalyviai ir asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, išskyrus tuos, kurie nurodyti šio straipsnio 3 dalyje, draudžiami pensijų, ligos, ~~ir~~ **motinystės ir nedarbo** socialiniu draudimu. Individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai ir ūkinių bendrijų tikrieji nariai draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo socialiniu draudimu, gavę šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytas pajamas.“

3 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Meno kūrėjo statusą turinčių darbingo amžiaus asmenų ir šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, gaunančių pajamas pagal autorines sutartis, iš sporto ar atlikėjo veiklos, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo apskaičiuoto ~~50~~**90** procentų atlygio pagal sudarytas sutartis.“

2. Pakeisti 10 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, socialinio draudimo įmokų bazę sudaro 90 procentų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo, socialinio draudimo įmokų) suma. Ūkininkų ~~ir jų partnerių~~ socialinio draudimo įmokų bazę sudaro ~~kiekvieno asmens~~ žemės ūkio veiklos 90 procentų apmokestinamųjų pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo, socialinio draudimo įmokų) suma. Ūkininkų ~~ir jų partnerių~~, kurių pajamos mokestiniu laikotarpiu nėra apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas ir ~~šie asmenys kurie~~ nedeklaruoja individualios žemės ūkio veiklos pajamų, socialinio draudimo įmokų baze laikoma 12 Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų suma. Šeimynos dalyvių socialinio draudimo įmokų bazę sudaro šeimynos ~~dalyvių~~ **dalyvių** išlaikymo pajamos, numatytos Šeimynų įstatyme;“.

3. Pakeisti 10 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos taip:

1) individualios įmonės savininko, mažosios bendrijos nario, taip pat ūkinės bendrijos tikrojo nario socialinio draudimo įmokų bazę sudaro individualios įmonės, mažosios bendrijos ar ūkinės bendrijos išsiimama individualios įmonės savininko, mažosios bendrijos nario ar ūkinės bendrijos tikrojo nario asmeniniams poreikiams ~~50~~ **90** procentų lėšų suma, kuri deklaruojama Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) kaip su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos **arba kaip 90 procentų mažosios bendrijos nario pajamų, kurios gautos pagal civilinę (paslaugų) sutartį, sudarytą su mažąja bendrija, ir nuo kurių skaičiuojamas gyventojų pajamų mokestis pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, išskyrus iš nuomos gautas pajamas;**

2) asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, socialinio draudimo įmokų bazę sudaro 90 procentų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo, socialinio draudimo įmokų) suma. Ūkininkų ~~ir jų partnerių~~ socialinio draudimo įmokų bazę sudaro ~~kiekvieno asmens~~ žemės ūkio veiklos 90 procentų apmokestinamųjų **žemės ūkio veiklos** pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo, socialinio draudimo įmokų) suma. Ūkininkų ~~ir jų partnerių~~, kurių pajamos mokestiniu laikotarpiu nėra apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas ir ~~šie asmenys kurie~~ nedeklaruoja individualios žemės ūkio veiklos pajamų, socialinio draudimo įmokų baze laikoma 12 Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų suma. Šeimynos dalyvių socialinio draudimo įmokų bazę sudaro **90 procentų** šeimynos ~~dalyvių~~ **dalyvių** išlaikymo ~~pajamos~~ **pajamų, numatytos numatytų** Šeimynų įstatyme;“.

4. Pakeisti 10 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo minimaliosios mėnesinės algos. ~~Asmenų, kurie pagal verslo liudijimą dirba ne visą kalendorinį mėnesį ir nėra pateikę prašymo sumokėti socialinio draudimo įmokas už visą kalendorinį mėnesį, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos verslo liudijimo galiojimo laikotarpiu, pagal veiklos vykdymo kalendorinių dienų skaičių.“~~

5. Pakeisti 10 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokų bazė, kurią privalo taikyti kiekvienas draudėjas, kalendoriniais metais negali būti didesnė negu praėjusių metų **43 60** VDU suma.“

4 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalies 25 punktą ir jį išdėstyti taip:

„25) **darbuotojo naudos, gautos** pagal pasirinkimo sandorius ~~gaunamų akcijų, jeigu teisė į akcijas darbuotojams suteikiama ne anksčiau kaip po 3 metų įsigijus akcijų neatlygintinai ar už lengvatinę kainą, neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą;~~“

2. Pakeisti 11 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Individualių įmonių savininkai, mažųjų bendrijų nariai, ūkinių bendrijų tikrieji nariai, ūkininkai ~~bei jų partneriai~~ ir asmenys, vykdančys individualią veiklą, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, vienus metus nuo pirmosios veiklos pradžios socialinio draudimo įmokų gali nemokėti. Pirmosios veiklos pradžia laikoma diena, kurią po 2018 m. sausio 1 d. asmuo pirmą kartą tampa savarankiškai dirbančiu asmeniu. Šios dalies nuostata taikoma ir asmenims, kurie po 2018 m. sausio 1 d. per ne mažesnę kaip dešimties metų laikotarpį nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis.“

5 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Žemės ūkio bendrovės, žemės ūkio kooperatyvai ir ūkininkai socialinio draudimo įmokas į Fondą gali sumokėti iš anksto ~~draudėjo ir Fondo valdybos teritorinio skyriaus pasirašytose sutartyse~~ **priimtuose sprendimuose** nustatytu laiku, bet ne vėliau kaip iki lapkričio 15 dienos. Kalendoriniais metais gali būti ~~pasirašyta~~ **priimtas sprendimas** tik **dėl** atsiskaitymo už einamuosius kalendorinius metus ~~sutartis~~. Kai žemės ūkio bendrovė, žemės ūkio kooperatyvai ir (ar) ūkininkai einamaisiais kalendoriniais metais nevykdo (~~netinkamai vykdo~~) su ~~Fondo valdybos teritoriniu skyriumi pasirašytos sprendime dėl~~ einamųjų socialinio draudimo įmokų atidėjimo ~~sutarties~~ **nustatytų sąlygų ar jas netinkamai vykdo**, ateinančiais kalendoriniais metais **sprendimas dėl** socialinio draudimo įmokų atidėjimo ~~sutartis su jais jiems~~ negali būti ~~sudaroma~~ **priimtas**.“

2. Pakeisti 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokos mokamos taip: individualios įmonės moka įmokas už šių įmonių savininkus, mažosios bendrijos – už jų narius, tikrosios ūkinės bendrijos ir komandinės ūkinės bendrijos – už jų tikruosius narius, šeimos – už šeimos dalyvius nuo individualios įmonės, mažosios bendrijos, bendrijos ar šeimos įregistravimo Juridinių asmenų registre dienos, kiti savarankiškai dirbantys asmenys jiems priklausančias mokėti socialinio draudimo įmokas moka į Fondą lėšų sąskaitą nuo veiklos vykdymo pradžios iki veiklos **vykdymo** pabaigos. Verslo liudijimus turintys asmenys socialinio draudimo įmokas moka už ~~verslo liudijimo galiojimo laikotarpio~~ veiklos vykdymo ~~kalendorines dienas~~ **kalendorinį mėnesį, kurį galioja verslo liudijimas**. Jeigu asmuo pagal verslo liudijimą dirba ne visą kalendorinį mėnesį, **socialinio draudimo įmokos mokamos už visą kalendorinį mėnesį**. ~~pagal asmens pateiktą Fondo valdybos direktoriaus patvirtintos formos prašymą Fondo valdybos teritoriniam skyriui gali būti sumokėtos socialinio draudimo įmokos už visą kalendorinį mėnesį,~~

~~prašymą pateikiant Fondo valdybos teritoriniam skyriui ne vėliau kaip iki asmens metinės pajamų mokesčio deklaracijos už laikotarpį, į kurį įeina šis mėnuo, pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos. Jeigu asmuo socialinio draudimo įmokų pagal pateiktą prašymą nesumoka, prašymo galiojimas nutrūksta ir socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos už verslo liudijimo galiojimo laikotarpio veiklos vykdymo kalendorines dienas.“~~

3. Pakeisti 12 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Individualių įmonių savininkų, mažųjų bendrijų narių, ūkinių bendrijų tikrųjų narių ir šeimosnų dalyvių socialinio draudimo įmokos mokamos kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. Kiti šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys turi teisę skaičiuoti ir mokėti socialinio draudimo įmokas avansu ir mokėti jas kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. Ūkininkų ir jų partnerių, kurių pajamos mokesčiniu laikotarpiu nėra apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas ir kurie nedeklaruoja individualios žemės ūkio veiklos pajamų, mėnesio socialinio draudimo įmokos apskaičiuojamos ir sumokamos nuo Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos. Socialinio draudimo įmokos (sumokėtų įmokų ir mokėtinų įmokų sumų skirtumas), kai jų bazė priklauso nuo asmens pajamų, gautų praėjusiais metais, turi būti sumokėtos iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos.“

4. Pakeisti 12 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. ~~Asmenys, ketinantys įsigyti verslo liudijimus trumpesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, privalo iš anksto sumokėti socialinio draudimo įmokas už visą verslo liudijimo galiojimo laikotarpį. Asmenys, įsigiję verslo liudijimus 3 mėnesių ar ilgesniam laikotarpiui, socialinio draudimo įmokas moka kartą per ketvirtį ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos. Jeigu asmeniui, sumokėjusiam socialinio draudimo įmokas, verslo liudijimas neišduodamas arba už išduotą verslo liudijimą gražinama susidariusi pajamų mokesčio permoka, socialinio draudimo įmokų suma administruojama šio straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka.“~~

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnį, 2 straipsnio 1 dalį, 3 straipsnio 2 dalį, 4 straipsnio 2 dalį, 5 straipsnio 3 dalį ir šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 3 straipsnio 1, 3–5 dalių, 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 2 ir 4 dalių nuostatos taikomos apskaičiuojant ir mokant 2025 ir vėlesnių metų socialinio draudimo įmokas.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius iki 2024 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas